

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף בכיר השירות הפסיכולוגי ייעוצי
היחידה לקידום אקלים חינוכי מיטבי וצמצום אלימות

כף יום אחד התמודדות חינוכית-טיפולית עם בעיות התנהגות בגן, בכיתה ובבית הספר

מعلم מرافق طالب, وطاقم مرافق معلم

توثيق سيرورة عمل مدرسة راس العين عرابة - لواء الشمال المرافق بإرشاد بموضوع المناخ.

رؤيتنا المدرسية تؤمن بأنه اذا تم معالجة الطلاب الذين يعانون من المشاكل السلوكية والاجتماعية والعاطفية، نعزز لديهم التطور الذاتي و الثقة بالنفس، كماونقوي قدرتهم على النجاح والايمان بقدرتهم على تحقيق الذات .

وظيفة المعلم المرافق، هو بناء جسر بين عالم الطالب المليء بالمعيقات وبين عالمه الآخر، بمعنى اتاحة الفرص للنجاح والإختيار الموجه بالشكل الصحيح. مرافقة الطلاب والمعلمين بأن واحد، تتيح لهم تطوير العديد من المهارات في مجالات الاصغاء، الاحتواء، تماهي المشاعر، وغيرها من المهارات الحياتية المختلفة.

عندما ندعم الطالب من الناحية التربوية والاجتماعية، ونشعره بالتفهم والتقبل من الطاقم التربوي، وبذلك تطور لديه الشعور بالطمأنينة والانتماء للمدرسة والقدرة على النجاح. تم بناء خطة عمل على تسيير بالاتجاهين المعلم و الطالب بالوقت ذاته، بحيث تقوم المستشارية بتمرير ورشات عمل بعدة مواضيع، والمعلمون يطبقون ذلك في عملهم مع الطالب. تتطرق اللقاءات الى تعريف المشاكل السلوكية الاجتماعية العاطفية،مواجهتها، ما هي ابعادها، وكيفية معالجتها،واسقاطات المواجهات على الطالب والمعلم، واهمية شخص موجه ومغير في حياتنا، ومدى تأثير المعلم على الطالب، كونه شخصية يتعايش معها بشكل يومي ولها تأثير للمدى البعيد. تم تشخيص الطلاب من قبل الطاقم العلاجي والمربين في مسح صفي، حيث تم اختيار كل معلم لطالب والعمل معه بشكل متواصل ومتتابع بحصة فردية اسبوعية، ومشاهدات ومحادثات مع الطالب والاهل، وجلسة شهرية لتقييم الوضع مع العائلة والطاقم التربوي . من جهة اخرى كانت متابعة من قبل الطاقم العلاجي بجلسات انفرادية اسبوعية. البرنامج مستمر حتى نهاية السنة الدراسية.

نرى لدى الطاقم التربوي اقبال ومحفزات عالية جدا بالعمل مع الطلاب, و رغبتهم بالتغيير للافضل.

شعارنا يكمن في قوة التغيير وجعل الآخرين فرحين فقط اذا امنا بانفسنا وامننا بالآخرين.

"מורה מלווה תלמיד וצוות מלווה מורה"

בבית ספר "ראס אלעין" – עראבה

תיעוד תהליך עבודה בית ספרי בליווי הדרכת אקלים

בבית הספר ראס אלעין מאמינים חברי הצוות החינוכי שככל שאנו מטפלים בתלמידים עם בעיות התנהגות וקשיים לימודיים חברתיים ורגשיים, כך אנו מטפחים את הדימוי העצמי של התלמידים ומגבירים את ביטחונם ביכולתם להצליח.

למען מטרה זו בחר הצוות החינוכי להפעיל את התכנית – "מורה מלווה תלמיד וצוות מלווה מורה". תפקיד המלווים בתכנית הוא לשמש "גשר" בין עולם הכישלון הידוע מראש ממנו באים רבים מהתלמידים, לבין עולם ההזדמנויות והבחירה אליו הם שואפים להגיע. מודל הליווי שמציעה התכנית מפתח הן בקרב התלמידים והן בקרב המורים מיומנויות כגון – הקשבה, הכלה, אמפטיה וכישורי חיים. ככל שהתלמיד חווה אכפתיות, הבנה וקבלה מצד צוות בית הספר כך עולות תחושת המסוגלות שלו, תחושת ההשתייכות, חוויית הביטחון והמוגנות שלו בבית הספר.

למען יישום התכנית נבנתה תכנית עבודה בתהליכים מקבילים עבור – "מורה מלווה תלמיד", ועבור "צוות מלווה מורה". לאורך השנה הנחתה סוהא עלי, יועצת בית הספר, סדנאות מובנות בהשתתפות המורים שנוטלים חלק בתוכנית, והם, במקביל, יישמו את התכנית בשטח עם התלמידים.

התכנית שמה דגש על העלאת מודעות המורים לשאלה - מה הם המניעים לבעיות התנהגות ולביטויי תוקפנות? התכנית מזמנת למידה של הנושא תוך שהיא מתמקדת בהיבטים ההתפתחותי, הרגשי והחברתי של בעיות ההתנהגות והשלכותיהם. המורים למדו יחד ופיתחו אסטרטגיות להתמודדות יעילה עם בעיות התנהגות. בסדנאות ובשטח שמו דגש מיוחד על העלאת המוטיבציה באמצעות פעילויות שונות ובעיקר סביב הקשר עם הדמות המלווה. התלמידים והמורים בדקו יחד מיהו המבוגר המשמעותי עבורם, ומהם השינויים שהם יכולים להוביל על מנת לקדם את הצלחתם בעזרת אותו מבוגר משמעותי.

ליישום התכנית נבחרו תלמידים אשר אותרו בעזרת הצוות הטיפולי והמורים. אותם תלמידים שובצו בשעות פרטניות שבועיות עם המורים ונערכו עליהם תצפיות אשר תועדו בטופס מיוחד שנבנה יחד עם הצוות הטיפולי. לאורך כל השנה מדי שבועיים התקיימה ישיבת מעקב והערכה לגבי אותם תלמידים.

בנוסף הוחלט לשתף גם את ההורים בתכנית, לאורך השנה שמרו על קשר מתמיד איתם והקפידו לנהל עמם ישיבת סיכום חודשית. התהליך עדיין צפוי להמשך עד סוף השנה, אולם

כבר היום מורגש השינוי בקרב המורים, המוטיבציה שלהם עולה וניכר כי נבנית תשתית קשר לגשר מכיל ומבין את התלמיד.

לסיכום - בידינו הכוחות לשנות ולגרום שמחה לכל אחד ואחת רק כשאנו מאמינים בעצמנו ומאמינים בהם.

توثيق ريم نجيدات

مرشدة بموضوع المناخ التربوي الأمثل

ליוותה ותעדה: רים נג'ידאת, מדריכת אקלים חינוכי מיטבי, מחוז צפון

בליווי המפקחת על הייעוץ הגברת אמינה עומרי ובתמיכתה

مديرة مدرسة راس العين , عرابة - وفيقة نصار

مرافقة النشأ الصغير ومساعدته على تجاوز العقبات التي تواجهه، ومناقشته في ما يدور في خاطرة، في محاولة لتوجيهه الى طريق الصواب، لهو من أنبل وأسمى الأعمال التي يمكن لأي شخص أن يقوم بها. كون المعلم هو شخصية قريبة من الطلاب، وامكانية متابعة سلوك الطالب عن كثب، بالاضافة لإمكانية استغلال وقت تواجد الطالب في المدرسة لاجراء حوار، من شأنها ان تعطي ثماراً أكيدة في تغيير سلوك والتأثير على تحصيله.

كوني اخترت طالبا يمكنني التأثير عليه، على ضوء الثقة المتبادلة بيننا، يمكن أن يزيد فرص نجاح هذه التجربة اضعاافاً مضاعفة.

رؤية الأمل في عين الطالب بعد المحادثة بيننا، وتَحَفُّزه لتغيير واقعه، تعطيني احساسا رائعا ويشعرنني بكياني وبأن لي رسالة عليّ المضي بها قدماً. وأكتشف من جديد كم أحب مهنتي وكم هي رائعة.

דבר מנהלת בית הספר ראס אלעין - עראבה - הגברת ופיקה נסאר:

ליווי התלמיד מאפשר לו להתגבר על כל המכשולים שבהם הוא נתקל. המורה מהווה דמות משמעותית וקרובה לחיי התלמיד והוא יכול לעזור לו ולתמוך בו בכל התחומים. בכוחו של המורה לסייע לתלמיד להתמודד עם הקשיים שהוא נתקל בהם. החשיפה והשיחה האישית בין המורה לתלמיד עוזרות לתלמיד לעצב את התנהגותו ולהתנהג בצורה נאותה וטובה יותר. בעצם היותנו בית ספר שמאמין בתלמידיו אנו יכולים לזמן לו הרבה חוויות הצלחה דרך ההתחברות והקשר שנבנה בינינו. ראיית התקווה בעיני התלמידים והאמונה שאנו מעודדים שינויים במציאות חייהם, נותנת לי תחושת הערכה ומשמעות הן לעצמי והן למקצועיות שלי.

מסתתרת המורה, סהי עלי

מפתח הנסח للطالب والمعلم على حد سواء هو بناء حوار شخصي مفتوح وهاذف مع الطالب بشكل فردي وشخصي وليس بشكل جماعي. نحن نؤمن بالحياة اليومية المدرسية انه من خلال اللقاء الإنساني والمحادثة الهادفة تتاح للمعلم الفرصة للتعلم وفهم الطالب من جميع النواحي. وكذلك يكشف المعلم قصة ومسيرة الطالب الإيجابية ويتفهم جميع مشاعره. ويساعده للتواصل مع ذاته بشكل أفضل وان يرى نقاط القوة ونقاط الضوء المنيرة حياته.

نقاط الضوء تقوي الطالب والايمن بذاته وقدراته للتغيير للأفضل, القليل من الضوء يبعد الكثير من الظلام. ويساعده لإيجاد حلول متعددة للمشاكل التي يواجهها.

دبر ينعزت بيت הספר – הגברת סוהא עלי

"השיח האישי בבית הספר שנחשב למוכן מאליו איננו מוכן מאליו". בבית ספרנו אנו רואים את המפתח ליצירת דיאלוג משמעותי בין מורים לתלמידים ביצירת מפגשים אישיים שבהם התלמיד הוא במוקד ולא חלק מהקבוצה. זהו מפגש אנושי שבו המורה מפנה זמן ומקום אישי עבור שניהם, זמן המוקדש להעמקת ההיכרות והייחודיות של התלמיד בעיני המורה.

השיח בין המורה לתלמיד מזמין את המורה לחשוף בתוך הסיפור של התלמיד את הנקודות החיוביות, את הכוחות שיכולים לשנות את הסיפור שלו. ההקשבה של המורה לסיפור ושאלת השאלות מאפשרות למורה ולתלמיד למצוא נקודות אור, אפילו הקטנות ביותר, ולשים אותן במוקד השיחה.

המידע אודות נקודות האור של התלמיד יש בו כדי לסייע למורה בחיזוקו של התלמיד, לנטוע בו את האמונה ביכולותיו ולקדמו.

האמירה "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך" משקפת את התפיסה המעודדת הסתכלות על המצב מזווית ראייה חיובית שעשויה לסייע במציאת פתרונות.

مرشدة المناخ التربوي الأمثل المرافقة للمدرسة – ريم نجيدات

معلم مرافق طالب وطواقم مرافق معلم هو سيرورة عمل إنساني من خلاله تبنى علاقة وطيدة بين المعلم والطالب في الآن نفسه. ويقوي إيمان الطالب بنفسه لاجتياز جميع العوائق التي يواجهها, وبذلك يتذوق طعم النجاح.

سيرورة العمل هي طويلة الأمد التي من شأنها ان تغير إدراك الطالب بعدة مجالات حياتية. وكلما كان المعلم شخصية هامة وأساسية بحياة الطالب هذه هي الرسالة الأساسية لمهنة التدريس.بالإضافة إلى انه يعزز الشعور بالإنتماء ويدعم المناخ التربوي بشكل فعال وآمن.

دבר מדריכת אקלים חינוכי מיטבי אשר מלווה את בית הספר – הגברת רים נוג'ידאת

"מורה מלווה תלמיד וצוות מלווה מורה" הינו תהליך אנושי אשר בונה גשר לקשר חזק, הן עבור התלמיד והן עבור המורה, במידה שווה. קשר שמחזק את התלמיד ומעניק לו חוויות הצלחה והתמודדות עם מכשולים בחייו. הקשר חשוב במיוחד בעבודה עם תלמידים שמגלים בעיות ההתנהגות.

התהליך מתמשך וארוך טווח ומוביל לשינוי בתפיסות שונות בחיים. להיות מורה משמעותי ודמות עיקרית בחיי התלמיד, זהו תפקיד חשוב שמעניק משמעות ומסר לחיים ומהווה בסיס לייעוד מקצוע ההוראה. בנוסף התהליך נותן תחושת שייכות, ומוגנות ותורם לאווירה חיובית ולאקלים כיתתי ובית ספרי מיטבי.